

N:o 38.

Af herr **O. A. Brodin**, om befrielse från konsulatafgiften för svenska fartyg och beviljande af ett förslagsanslag till ersättning härför.

Under 1888 års riksdag tog jag mig friheten att i denna kammare väcka en motion (n:o 42), i hvilken jag på grund af i densamma anförd motivering, hvartill jag anhåller att få hänvisa, föreslog, »att Riksdagen behagade besluta, att svenska fartyg från och med 1889 befrias från att erlägga den i § 103 af Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående konsulativäsendet af den 4 november 1886 bestämda afgift af 6 kronor 35 öre per registerton, samt att motsvarande belopp må konsulatkassan tillskjutas af statsverket».

Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 3, till hvilket denna motion remitterades, afstyrkte densamma i sitt utlåtande n:o 11, hufvudsakligen af det skäl, »att utskottet icke varit i tillfälle att förskaffa sig upplysning angående storleken af de afgifter, svenska fartygen årligen utbetala till de aflönade konsulerna och vice konsulerna».

Under 1889 års riksdag väckte jag en motion (n:o 80), till hvilken jag anhåller att få hänvisa, i samma syfte. Denna motion öfverlemnades till Andra Kammarens tillfälliga utskott n:o 3, som afstyrkte aflåtandet af en skrifvelse till Kongl. Maj:t af det skäl, att utskottet förestälde sig, att de personer, som fått i uppdrag att verkställa den af Riksdagen begärda undersökningen och utredningen af den svenska sjöfartsnäringens tillstånd och sättet för dess upphjelpande, jemväl skulle taga under öfvervägande frågan om konsulatafgifterna.

Under 1892 års lagtima riksdag väckte jag åter en motion (n:o 198), till hvilken jag äfven anhåller få hänvisa och hvori jag vördsamt föreslog:

»att Riksdagen behagade besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, om icke de svenska fartygen kunde befrias från erläggande af den med 6 kronor 35 öre per registerton utgående konsulatafgiften och derom till Riksdagen göra framställning; samt att äfven taga i beaktande, huru vida icke en ombildning af konsulatväsendet kunde ske i sådant syfte, att flera aflönade konsulat upprättades och besattes med lämpliga personer af svenske eller norske män».

Denna motion remitterades till Andra Kammarens tillfälliga utskott (n:o 3), som i sitt utlåtande (n:o 24) relaterade föregående, åberopade motioners behandling samt derefter anförde, att sjöfartsnäringskomitén i sitt betänkande af den 12 september 1890 uttalar, att det vore önskligt att någon lindring för vår sjöfart kunde beredas genom konsulatafgifternas nedsättning. Med hänsyn till frågans unionella beskaffenhet ansåg sig komitén vara förhindrad föreslå några större förändringar, utan inskränkte sig till att hemställa:

1:o att konsulatafgiften minskas eller bortfaller för det antal tons, hvarmed ett fartygs drägtighet öfverskjuter 750 tons;

2:o att fartyg, som under ett kalenderår flera gånger besöker samma hamn, må vara befriadt från att der vidare erlägga konsulatafgift, så snart de afgifter, som under året derstädes blifvit för fartyget erlagda, tillsammans uppgå till fyra gånger beloppet af hel konsulatafgift;

3:o att fartyg likaledes må vara fritaget från erläggande af konsulatafgift, då den last, som fartyget i hamn lossar eller lastar, understiger en viss mindre, i förhållande till fartygets drägtighet fastställd kvantitet, t. ex. en tiondedel af fartygets afgiftspligtiga drägtighet; samt

4:o att fartyg ej i något fall må beläggas med högre konsulatafgift, då både lossning och lastning företagas i en hamn, än då blott endera af dessa förrättningar utföres.

Någon bestämmelse på grund af detta sjöfartsnäringskomiténs förslag har ej ännu blifvit kungjord.

Utskottet meddelar, att de svenska fartygen under år 1890 betalade kronor 169,634 i konsulatafgifter, och anför vidare:

»Med afseende på fördelarne af konsulatväsendets utveckling i riktning att anställa aflönade konsulter till större antal, än nu är fallet, torde allmänna meningen vara fullt bestämd. Här ofvan har anförts

ett uttalande härom af 1890 års sjöfartsnäringskomité, som dervid åberopade sig äfven på 1875 års svensk-norska komité för konsulatväsendets ordnande. Ännu bestämdare yttrar sig norska indredepartementet till innevarande års storting.»

Utskottet medgifver, att berörda frågor äro förtjenta af stor uppmärksamhet, men afstyrker motionen af det skäl, att det anser, att en svensk-norsk utredning i vidsträcktare mån, än hvartill motionen gifver anledning, är af omständigheterna påkallad.

Det har anförts, att den utgående konsulatafgiften vore så ringa i förhållande till fraktkbeloppet, att densamma ej borde kunna anses för betungande. Detta påstående kunde hafva sitt berättigande under förflutna tider, då det hufvudsakligast fans endast segelfartyg, som mången gång endast besökte 2 à 3 hamnar om året, men annorlunda är förhållandet nu, sedan ångfartygen mer och mer undanträngt segelfartygen. Särskildt skadligt verkar bestämmelsen om konsulatafgiftens erläggande vid månadsbefraktningar. Det är numera ganska vanligt, att en befraktare förhyr ångfartyg per månad, och åligger det då redet att bekosta fartygets underhåll samt besättningens aflöning, hvar emot befraktaren bekostar kol, lastnings- och lossningskostnader samt alla hamnutgifter och öfriga kostnader. Då dylik befraktning oftast afser kortare resor, kan det hända, att fartyget besöker olika hamnar en gång i veckan, och blifva då konsulatafgifterna ganska höga. En befraktare föredrager naturligen i sådant fall andra nationers, t. ex. Englands, fartyg, som ej hafva dylik skatt att erlägga, eller erbjuder en motsvarande lägre frakt. Svenska fartyg komma sålunda i en sämre ställning än andra nationers, med hvilka de konkurrera, och då fraktmarknaden nu är så nedtryckt, att fartygen i många fall ej lemna någon behållning, framgår tydligt det obilliga i denna skatt på fartyg.

Då den med 6 kronor 35 öre per registerton utgående skatten på transportmedlet fartyg ej har någon motsvarighet, i det att någon skatt på andra transportmedel, såsom jernvägsvagnar, åkdon m. m., ej finnes, synes det vara billigt och rättvist, att densamma afskaffas.

Under urtima riksdagen i fjol beslöts, att de af jordbruket utgående, sekelgamla grundskatterna skulle afskrifvas. Jag hemställer vördsamt, huru vida icke större och rättvisare skäl finnas för afskaffande af denna skatt på fartyg, särskildt då man tager i betraktande, att ifrågavarande skatt pålagts på administrativ väg utan Riksdagens hörande. Enligt mitt förmenande måste detta vara i strid med grundlagens föreskrift och utgöra ett ytterligare, kraftigt skäl för dess afskaffande.

Med stöd af hvad jag i denna och här ofvan åberopade motioner anført, tager jag mig friheten vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade besluta, att svenska fartyg från och med 1894 befrias från erläggande af den konsulatafgift af 6 kronor 35 öre per register-ton, som nu utgår, samt att ett förslagsanslag, beräknadt att ersätta det bidrag, konsulatkassan härigenom går förlustig, upptages i riksstaten för 1894 att för sagda ändamål användas.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari 1893.

O. A. Brodin.